

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta (HE 44/2025 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- erityisasiantuntija Antti Sinkman, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Satu Rantala, maa- ja metsätalousministeriö
- johtava asiantuntija Lauri Luukkonen, Verohallinto
- veroasiantuntija Saara Hietanen, Finnwatch ry
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- professori Pekka Nykänen

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Luontopaneeli
- Suomen ilmastopaneeli
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- WWF Suomi

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia. Metsävähennystä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että jatkossa metsävähennyksen määrä olisi enintään 75 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Lisäksi metsävähennyksen enimmäismäärä olisi 75 prosenttia metsäkiinteistöjen yhteenlasketuista hankintamenoista. Metsän luovutusvoiton määrää laskettaessa luovutusvoittoon lisättäisiin jatkossa metsävähennyksen määrä, kuitenkin enintään määrä, joka vastaisi 75 prosenttia luovutettavan metsän hankintamenosta.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2026 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa. Metsän luovutusvoittoa koskevaa säännöstä sovellettaisiin kuitenkin ensimmäisen kerran vasta vuodelta 2027 toimitettavassa verotuksessa.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana muutoin, mutta ehdottaa täsmennyistä voimaantulosäännökseen.

Yleistä

Metsävähennystä esitetään korotettavaksi 15 prosentilla siten, että jatkossa metsävähennyksen enimmäismäärä on 75 prosenttia verovelvollisen verovuoden lopussa omistamien metsäkiinteistöjen yhteenlasketuista hankintamenoista. Tämän on arvioitu nykyistä paremmin vastaavan puuston arvon osuutta metsätilan markkina-arvosta tilan vaihtaessa omistajaa riippumattomien osapuolten välisessä kaupankäynnissä markkinoilla.

Myös vuotuista metsävähennyksen määrää ehdotetaan vastaavasti korotettavaksi 15 prosentilla siten, että metsävähennyksen määrä on enintään 75 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Esityksessä tämän on arvioitu mahdollistavan puuston hankintamenon vähentämisen nykyistä aiemmin verotuksessa, millä olisi merkitystä erityisesti verovelvollisille, jotka ovat hankineet hakkuukypsiä metsiä ja ovat aikeissa myydä puuta pian metsätilan hankkimisen jälkeen. Esityksessä on pidetty myös selkeämpänä sitä, että molemmat metsävähennykseen liittyvät prosenttimäärät ovat samansuuruisia, kuten aiemmin.

Luovutettaessa metsävähennyspohjan laskennassa mukana ollut metsäkiinteistö, lisätään vähennetyn metsävähennyksen määrä kiinteistön luovutusvoittoon. Tällä estetään se, ettei metsäkiinteistön hankintamenoa vähennetä verotuksessa toiseen kertaan luovutusvoittoverotuksessa. Myös tämän osalta säännöksessä olevaa prosenttiosuutta ehdotetaan korotettavaksi 75 prosenttiin.

Esityksessä ehdotetaan, että vaatimus metsävähennyksestä tulee tehdä ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä. Tältä osin esityksessä viitataan luovutusvoittoverotukseen liittyviin ongelmiin tilanteissa, joissa metsävähennysvaatimuksia on esitetty takautuvasti.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksen mukaan vuosina 2021—2023 metsävähennystä on metsätalouden veroilmoituksella vaatinut vuosittain noin 16 000 luonnollista henkilöä, kuolinpesää tai yhtymää. Vuonna 2023 keskimääräinen metsävähennys oli noin 16 000 euroa. Näissä luvuissa eivät ole mukana yhteisetuudet.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp

Ehdotetun muutoksen on arvioitu kasvattavan vuosittaista metsävähennyksen kokonaismäärään noin 100 miljoonalla eurolla ja pienentävän pääomatuloveron kertymää noin 31 miljoonalla eurolla sekä yhteisöveron kertymää noin miljoonalla eurolla. Muutos pienentäisi siten valtion verotuloja yhteensä noin 32 miljoonalla eurolla vuodessa. Yhteisöverokertymävaikutus syntyy yhteismetsistä, jotka ovat yhteisetuusia. Vaikutuksen kuntien verotuloihin on arvioitu olevan vähäinen.

Ehdotettu muutos paitsi korottaa metsävähennyksen verovuosi-kohtaista enimmäismäärää myös kasvattaa metsävähennyspohjaa 60 prosentista 75 prosenttiin. Esityksessä on arvioitu, että metsävähennyspohjan korottaminen 75 prosenttiin kasvattaisi vanhoja metsävähennyspohjia noin 991 miljoonalla eurolla. Vuosina 2019—2023 metsävähennyspohja on kasvanut keskimäärin noin 202 miljoonalla eurolla vuodessa. Metsävähennyspohjan kasvaessa edelleen vastaavaa taktia, metsävähennyspohjan korottaminen 75 prosenttiin kasvattaisi esityksen mukaan vuosittaista metsävähennyspohjan lisäystä edelleen noin 51 miljoonalla eurolla vuodessa.

Esityksen mukaan metsävähennyksen kasvattaminen voisi kannustaa hakkuiden määrän lisäämiseen, millä voisi olla negatiivisia vaikutuksia ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Näiden vaikutusten suuruutta ei kuitenkaan esityksessä ole voitu arvioida, koska metsävähennyksen vaikutus hakkuiden lisääntymiseen ei ole tiedossa.

Lopuksi

Metsävähennyksen tarkoituksena on mahdollistaa puuston hankintamenon vähentäminen verotuksessa, jotta puun myyntituloista voidaan vähentää tulon hankkimisesta aiheutuneet menot. Puuston hankintamenon vähentäminen on metsäverotuksessa pyritty ratkaisemaan kaavamaisella metsävähennyksellä. Metsävähennyksen määrän tulisi vastata sitä, mikä osuus hankittavan metsäkiinteistön arvosta on keskimäärin kohdistettavissa puustolle. Hallituksen esityksessä selostetulla tavalla metsätilan markkinahinnasta keskimäärin noin 90 prosenttia muodostuu Maanmittauslaitoksen selvitysten mukaan tilalla olevasta puustosta.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa ehdotettuja muutoksia on sekä kannatettu että vastustettu. Kuulemisissa muutoksen on muun muassa nähty vahvistavan yksityisen metsänomistajuuden kilpailukykyä suhteessa muihin omistusmuotoihin sekä tukevan metsäpoliittisia tavoitteita. Esityksen vaikutusarvioita on toisaalta pidetty myös puutteellisina ja nähty epävarmuutta tavoitteiden saavuttamiseen nähden. Lisäksi on tuotu esille huoli esityksen ristiriidasta ympäristötavoitteisiin nähden ja kaivattu ympäristövaikutusten huolellista arviointia. Kuulemisissa on tuotu esille myös metsävähennyksen suhde sukupolvenvaihdosluovutuksen verovapauteen ja siitä syntyvään pysyvään veroetuun.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Tavoitteena on kannustaa metsänomistajia aktiivisen metsätalouden harjoittamiseen ja turvata metsäteollisuuden raakapuun saatavuus. Korotuksen myötä metsävähennys on lähempänä hinnanmuodostusta markkinoilla.

Asiantuntijakuulemisissa on kiinnitetty huomiota myös puun myyntitulon veroasteeseen ja pidetty sitä matalana metsävähennyksen ja yrittäjävähennyksen jälkeen. Tältä osin valiokunta tote-

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp

aa yleisesti, että tulon veroastetta laskettaessa on huomioitava myös tulon hankkimisesta aiheutuneet menot, eikä veroastetta voi laskea pelkkien bruttotulojen perusteella. Metsävähennyksen tarkoituksena on mahdollistaa puuston hankintamenon vähentäminen verotuksessa.

Valiokunta ehdottaa teknistä täsmennystä lain voimaantulosäännökseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 44/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotus)

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 46 §:n 8 momentti sekä 55 §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 46 §:n 8 momentti ja 55 §:n 2 momentti laissa 1085/2008 sekä 55 §:n 4 momentti laissa 896/2001, seuraavasti:

46 §

Luovutusvoiton laskeminen

Metsän luovutusvoiton määrää laskettaessa luovutusvoittoon lisätään 55 §:n nojalla tehdyn metsävähennyksen määrä, kuitenkin enintään määrä, joka vastaa 75 prosenttia luovutettavan metsän hankintamenosta.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp

55 §

Metsävähennys

Metsävähennyksen määrä on enintään 75 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Verovelvollisen verovuonna ja aikaisempina verovuosina tekemien metsävähennysten yhteismäärä vähennettynä määrällä, joka 46 §:n 8 momentin nojalla on lisätty metsän veronalaiseen luovutusvoittoon, ei saa ylittää 75 prosenttia verovelvollisen verovuoden lopussa omistamien metsävähennykseen oikeuttavien metsien yhteenlaskettujen hankintamenojen määrästä.

Metsävähennys tehdään verovelvollisen vaatimuksesta. Vaatimus tulee tehdä ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä ja sen yhteydessä tulee esittää selvitys vähennyksen edellytysten täyttymisestä. Verovuonna tehtävän metsävähennyksen on oltava vähintään 1 500 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa. Tämän lain 46 §:n 8 momenttia sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vasta vuodelta 2027 toimitettavassa verotuksessa.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp

Helsingissä 6.6.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Saara Hyrkkö vihr
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Martin Paasi kok
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Inka Hopsu vihr
varajäsen Janne Jukkola kok
varajäsen Lauri Lyly sd
varajäsen Laura Meriluoto vas
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Jaana Strandman ps
varajäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp
Vastalause 1/sd

Vastalause 1/sd

Perustelut

Hallitus esittää muutettavaksi tuloverolain metsävähennystä koskevia säännöksiä siten, että jatkossa metsävähennyksen määrä olisi enintään 75 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Lisäksi metsävähennyksen enimmäismäärä olisi 75 prosenttia metsäkiinteistöjen yhteenlasketuista hankintamenoista. Metsän luovutusvoiton määrää laskettaessa luovutusvoittoon lisättäisiin jatkossa metsävähennyksen määrä.

Ehdotetun muutoksen on arvioitu kasvattavan vuosittaista metsävähennyksen kokonaismäärään noin 100 miljoonalla eurolla ja pienentävän pääomatuloveron kertymää noin 31 miljoonalla eurolla sekä yhteisöveron kertymää noin miljoonalla eurolla. Muutos pienentäisi siten valtion verotuloja yhteensä noin 32 miljoonalla eurolla vuodessa. Arvio verotulomenetyksistä on esityksen mukaan alaraja ja todelliset verotulomenetykset ovat todennäköisesti suuremmat. Tämä johtuu siitä, että metsävähennyksen kasvattaminen mahdollistaa vähennyksen hyödyntämisen myös takautuvasti aina vuodesta 1993 saakka, mikäli verovelvollisella on käyttämätöntä vähennyspohjaa.

Ottaen huomioon nykyisen markkinatilanteen, niin metsien myyntitulon verotuksen alentuminen 2026 alkaen lisännee kannusteita hakata lisää metsää.

Metsävähennys on metsänomistajille suunnattu verotuki, joka keventää metsien myyntitulojen verotusta sitä saaville yleisestä pääomatuloverosta (30—34 %) uudistuksen jälkeen 8—11 %-yksikköön.

Metsien hinnat ovat nousseet vuodesta 2019 noin 40 %, joten verotuki menee jo muutenkin hyvässä arvossaan olevien metsien omistajille.

Esityksen mukainen metsävähennyksen kasvattaminen voisi siis kannustaa entisestään hakkuiden määrän lisäämiseen, millä voisi olla negatiivia vaikutuksia ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Hallituksen omissa papereissa myönnetään, että esitys laajentaa ja pahentaa verotuksen tunnettua porsaanreikää, joka muodostuu metsävähennyksen ja sukupolvenvaihtohuojennuksen yhdistelmästä: "Oikeuskirjallisuudessa on esitetty, että näiden kahden säännöksen yhdistelmän mukainen lopputulos olisi verojärjestelmän porsaanreikä". Tällä esityksellä hallitus ei korjaa epäkohtaa, vaan laajentaa sitä.

SDP:n kanta on, että tilanteessa, jossa Suomi velkaantuu ennätystahtia, yli 30 miljoonan euron verokevennys metsänomistajille on perusteeton. Esitystä ei ole perusteltu järkevästi. Tukkisimme myös vastikkeettomiin saanteihin liittyvän porsaanreiän, joka on epäreilu ja epäjohtonmukainen.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp
Vastalause 1/sd

SDP kannattaa tavoitetta kannustaa metsänomistajia aktiivisen metsätalouden harjoittamiseen ja turvata siten metsäteollisuuden raakapuun saatavuus. Nykyisellään tämä toteutuu jo markkinaehtoisesti, eikä markkinatilanteen voi ennakoida muuttuvan metsänomistajien kannalta negatiiviseen suuntaan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 6.6.2025

Joona Räsänen sd
Lauri Lyly sd
Pia Viitanen sd

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp
Vastalause 2/vihr ja vas

Vastalause 2/vihr ja vas

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia siten, että metsävähennyksen määrä olisi jatkossa enintään 75 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä, jonka lisäksi metsävähennyksen enimmäismäärä olisi 75 prosenttia metsäkiinteistöjen yhteenlasketuista hankintamenoista. Hallituksen esityksessä metsävähennystä korotetaan 15 prosenttiyksiköllä.

Hallituksen esityksen perustelut ovat poikkeuksellisen hatarat ja esitykseen liittyy lukuisia ongelmia niin julkisen talouden kuin Suomen ilmasto- ja luontotavoitteidenkin näkökulmasta. Metsävähennyksen korottaminen tilanteessa, jossa puun hinta on ennätyskorkealla, ei ole missään määrin perusteltua. Puutavaran saatavuuteen liittyvät kysymykset ratkeavat tällä hetkellä markkinaehtoisesti, mikä on julkisen talouden näkökulmasta kustannustehokasta.

On ongelmallista, että esityksen valmistelussa ei ole arvioitu muutoksen luonto- ja ilmastovaikutuksia perusteellisesti. Esityksessä kuitenkin todetaan, että metsävähennyksen määrän kasvattaminen voi johtaa hakkuiden lisääntymiseen. Tämä kävi ilmi myös valiokunnan asiantuntijakuulemisissa. Näin ollen esitys on vakavassa ristiriidassa Suomen ilmastolain ja hiilineutraalisuustavoitteen kanssa. Lisäkannustinta hakkuihin ei voi mitenkään pitää hyväksyttävän tilanteessa, jossa maankäyttösektorin ilmastovelvoitteiden ja kansallisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttäisi päinvastoin hakkuumäärien vähentämistä.

Myös luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta esitykseen liittyy ongelmia. Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä sekä osana kansallisia että kansainvälisiä sopimuksia. Korkeiden luontoarvon metsien suojelu on edelleen Suomessa hyvin puutteellista. Nämä metsät ovat usein runsaspuustoisia. Metsävähennyksen korottaminen lisää kannusteita kohdistaa pätehakkuita metsiin, joita tulisi sen sijaan suojella.

Metsävähennyksen korotus vähentää valtion verotuloja eli heikentää julkista taloutta vähintään 32 miljoonalla eurolla. Kyseessä on ala-arvio eli summa voi nousta korkeammaksikin. Kyseessä on verotuki verrattain pienelle joukolle suomalaisia, jotka eivät sitä varsinaisesti tarvitse. Tämä on käsittämätön arvovalinta tilanteessa, jossa hallitus on kohdistanut mittavia leikkauksia köyhimmille suomalaisille ja aikoo karsia muita verovähennyksiä heikentäen siten esimerkiksi opettajien taloudellista asemaa. Samoin esitys on myös täysin ristiriidassa hallituksen julkisen talouden vahvistamiseen liittyvien tavoitteiden kanssa. Veropohjan heikentämisen sijaan veropohjaa tulisi vahvistaa.

Metsävähennyksen kasvattamisen sijaan ehdotamme, että metsävähennyksen enimmäismäärä lasketaan 50 prosenttiin. Metsävähennyksen enimmäismäärän lasku on perusteltua niin ilmasto- ja luonto- kuin taloustavoitteiden kannalta. Metsävähennyksen lasku kannustaisi kasvattamaan puun jalostusarvoa. Lisäksi se lisäisi valtion verotuloja ja vahvistaisi julkisen talouden tilaa.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp
Vastalause 2/vihr ja vas

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 46 § ja 55 § muutettuna seuraavasti. (Vastalauseen muutosehdotukset)

Vastalauseen muutosehdotukset

46 §

Luovutusvoiton laskeminen

Metsän luovutusvoiton määrää laskettaessa luovutusvoittoon lisätään 55 §:n nojalla tehdyn metsävähennyksen määrä, kuitenkin enintään määrä, joka vastaa 50 prosenttia luovutettavan metsän hankintamenosta.

55 §

Metsävähennys

Metsävähennyksen määrä on enintään 50 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Verovelvollisen verovuonna ja aikaisempina verovuosina tekemien metsävähennysten yhteismäärä vähennettynä määrällä, joka 46 §:n 8 momentin nojalla on lisätty metsän veronalaiseen luovutusvoittoon, ei saa ylittää 50 prosenttia verovelvollisen verovuoden lopussa omistamien metsävähennykseen oikeuttavien metsien yhteenlaskettujen hankintamenojen määrästä.

Metsävähennys tehdään verovelvollisen vaatimuksesta. Vaatimus tulee tehdä ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä ja sen yhteydessä tulee esittää selvitys vähennyksen edellytysten täyttymisestä. Verovuonna tehtävän metsävähennyksen on oltava vähintään 1 500 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 7/2025 vp
Vastalause 2/vihr ja vas

Helsingissä 6.6.2025

Saara Hyrkkö vihr
Hanna Sarkkinen vas
Inka Hopsu vihr
Laura Meriluoto vas